

HAYVAN SAĞLIĞI AÇISINDAN ANTHRAKS(ŞARBON) VE ÜLKEMİZDEKİ DURUM

Uzm. Vet. Hek. Selahattin ŞEN

Bakteriyolojik Teşhis Laboratuvarı Şefi
Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü

Giriş

- Hastalığın etkeni olan *Bacillus anthracis* gram pozitif, hareketsiz sporlu, 4-8 mikron uzunluğunda ve 1-1.5 mikron genişliğinde bir bakteridir.
- Etkenler organizmaya sindirim, solunum ve yara yoluyla vücuda girer. Deri yolu ile infeksiyon oluşumu daha çok kontamine hayvanlarla temasta bulunan veteriner hekim, mezbaha çalışanı ve kasaplarda görülür.
- **Antraks kesimi yasak ihbari mecburi bir hastalık olup, antrakstan şüpheli ve ölmüş hayvanlarda post-mortem muayene ve otopsi yapılmamalıdır.**

- Antraks perakut ve akut seyirli bir hastalıktır. Küçükbaş hayvanlarda perakut seyrettiğinden klinik semptomlar görülemeden kısa zaman içerisinde ölüm şekillenir.
- Sığırlarda inkubasyon süresi 3-5 gündür. Genel durum bozukluğu, kıllarda karışıklık, yüksek ateş, göğüsten boyuna doğru ödem şekillenir. Bazı durumlarda ikter tablosu, kan işeme ve doğal deliklerden kan gelmesi görülen semptomlar arasındadır.

- Antrakstan ölmüş sığırlarda gövde açık pembe veya kırmızı renktedir.
- Kalp, karaciğer ve dalak kırmızı renkte ve pişkin bir özellikte olup, bağırsakların muköz membranlarında hemorajik infiltrasyonlar bulunur.
- Bağırsakların dış yüzü kırmızı mavi renkte ve özellikle jelatini infiltrasyonların bulunduğu yerlerdeki bölge lenf yumruları büyümüş, hemorajik ve ödemlidir.
- Gövdede rigor mortis yoktur. Kan koyu kırmızı renktedir ve pıhtılaşmaz.

- Hastalığa özgü tipik bulgu dalakta görülür,dalak pulpası koyu kırmızı renkte, yumuşak, çamur kıvamında ve parmakla palpe edildiğinde kapsula kolayca yırtılır. Pulpa dışarıya taşmış bir durumdadır. Dalak normalden 2-6 kat daha büyüktür. Koyunlarda bazen dalakta büyüme olmayabilir. Domuzlarda boğaz lezyonları daha yaygındır.

- Anthraks, sığır pastörellozu, yanıkara, sepsisemi, piroplazmozis ile karışabilir.
- Piroplazmoziste dalakta büyüme gözlenmesine karşın, dalak pulpası serttir ve kan pıhtılaşır. Buna ilaveten idrar kırmızı kahverengi ve ikter gözlenir.
- Yanıkara hastalığında da dalakta büyüme gözlenmesine karşın, dalak pulpası çamur kıvamında değildir.
- Şüpheli durumlarda yapılacak bakteriyolojik muayene ile kesin teşhis konulur.

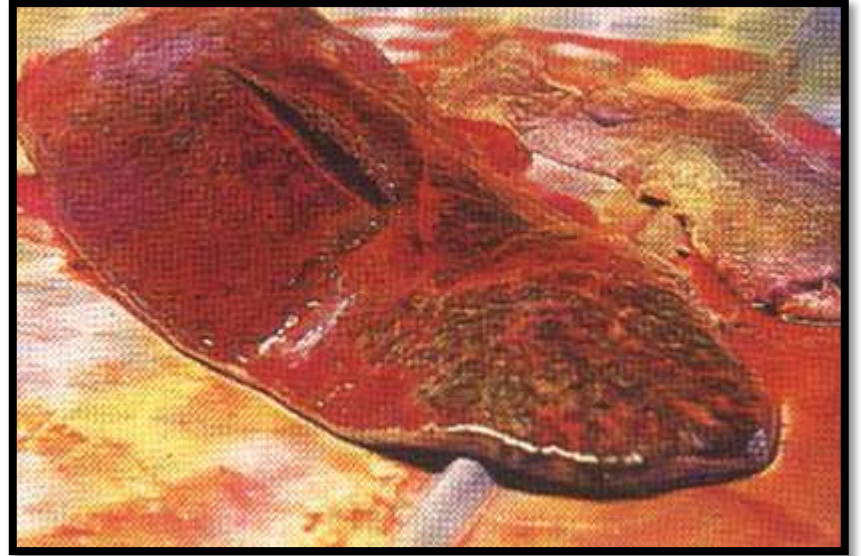
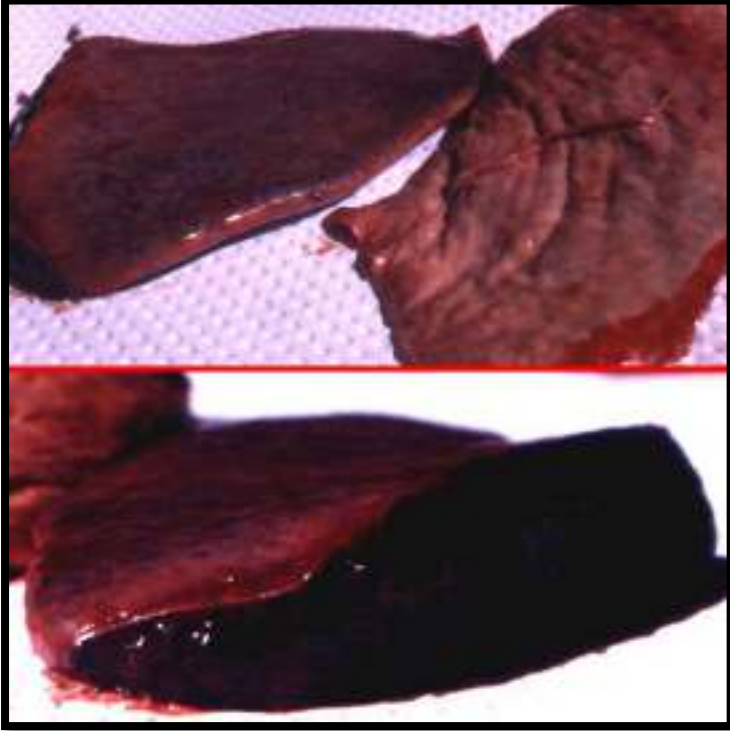

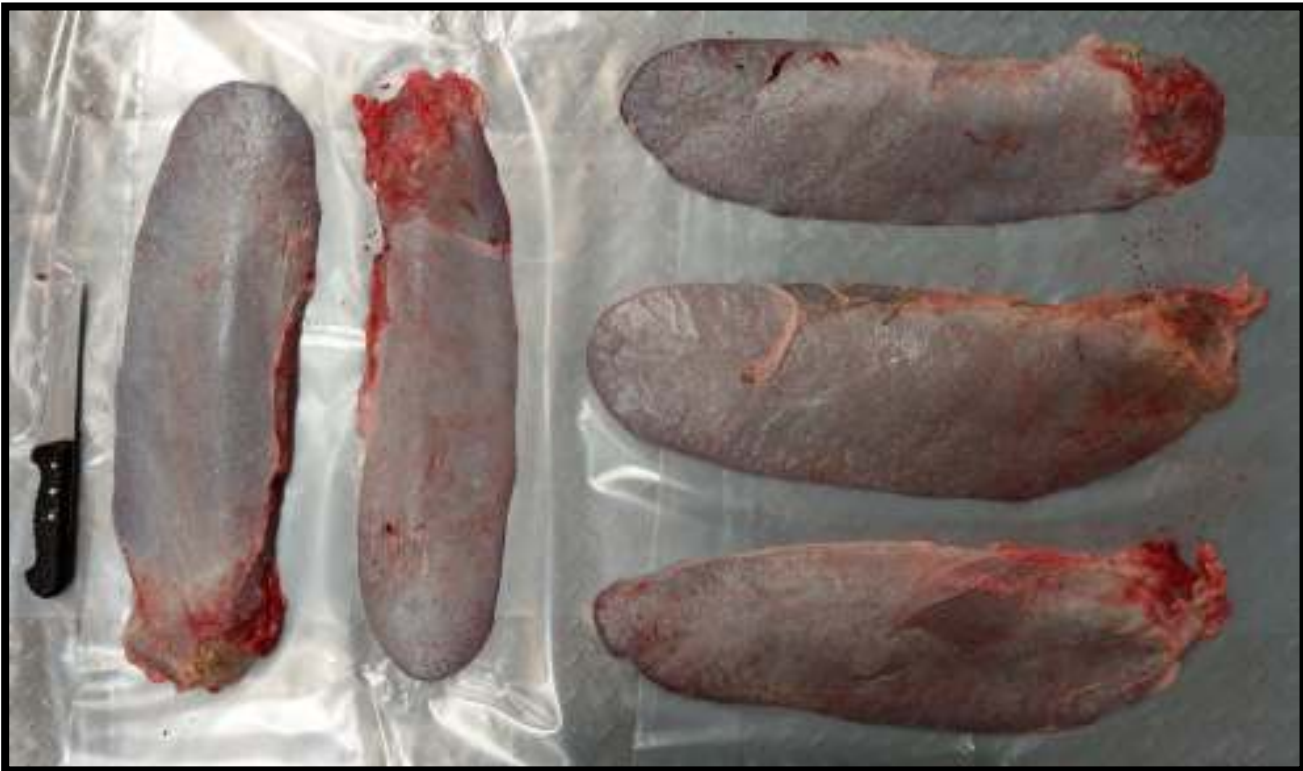

3-5 metre derinliđe gömülür.

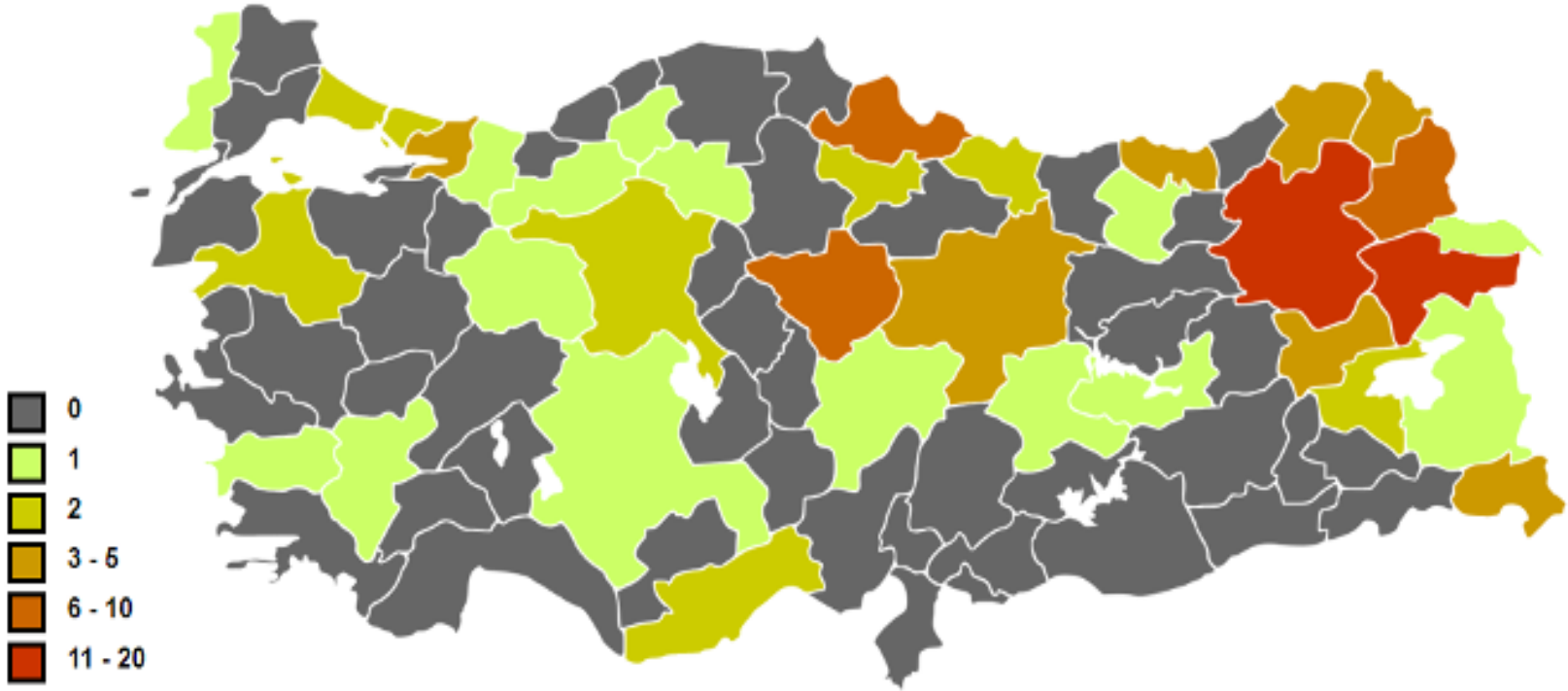

Ülkemizde Durum

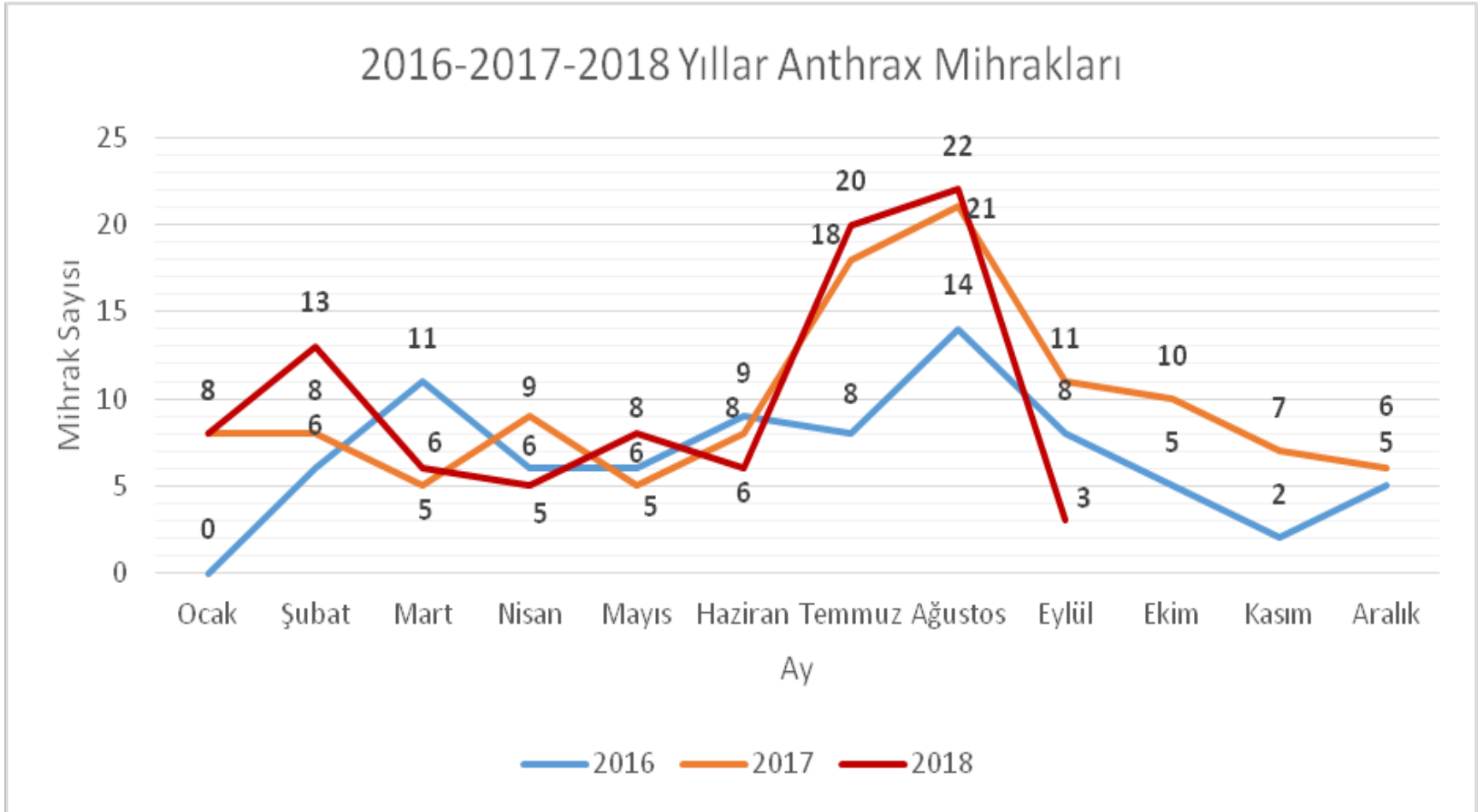
Yıllara Göre Şarbon Mihrakları

Yıl	Hastalık Mihrak Sayıları
2012	135
2013	121
2014	95
2015	71
2016	72
2017	114
2018 (ilk 6 aylık dönem)	46
2018 (16.10.2018)	138

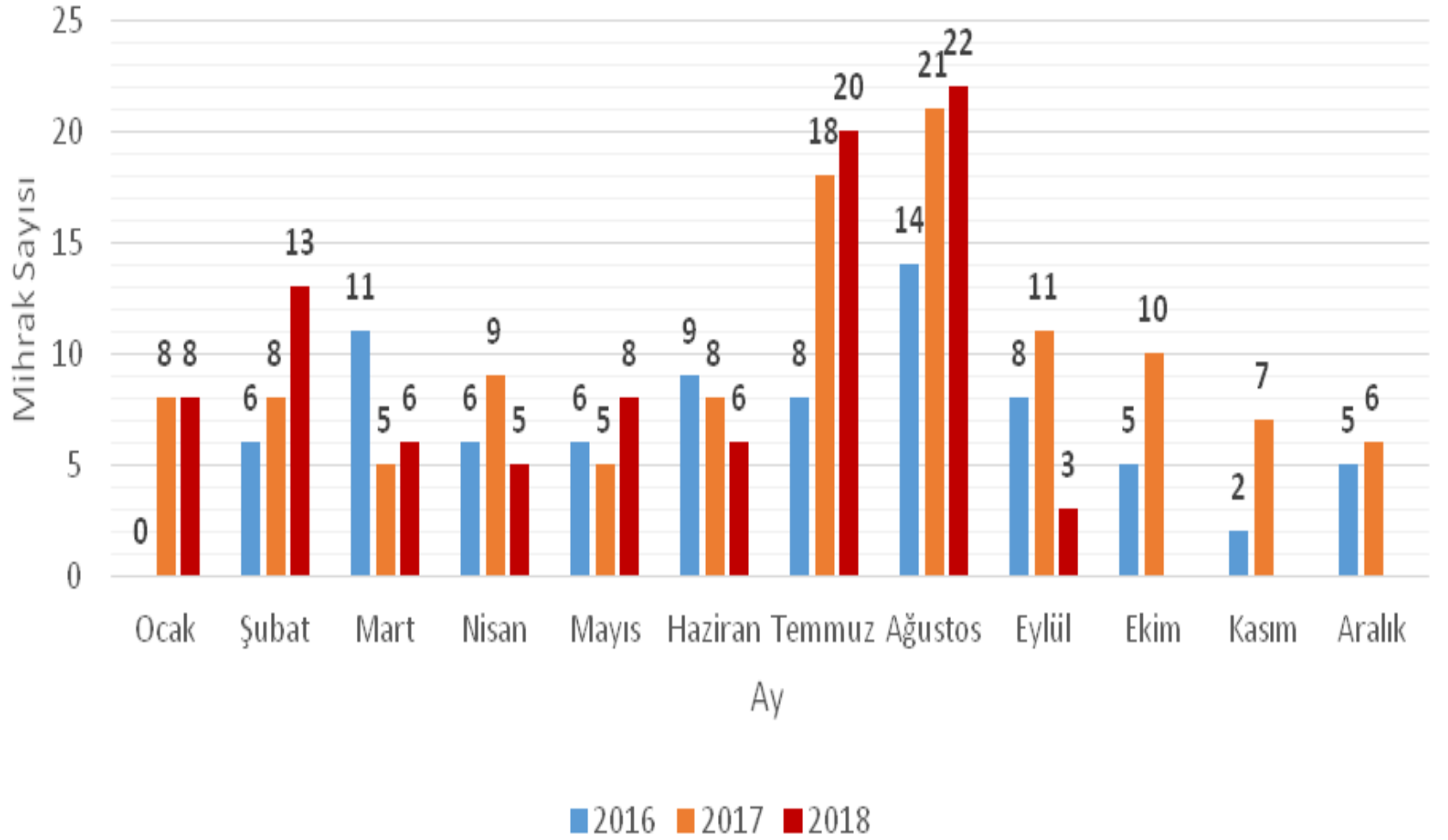
2018 Yılı Türkiye Şarbon Hastalığı Haritası

2016-2017-2018 Şarbon Mihraklarının Aylara Göre Dağılımı

2016-2017-2018 Yıllar Anthrax Mihrakları

Enstitümüze bağılı 14 İle ait mihrak sonuçları

	Müspet	Menfi	Toplam
2004	11	24	35
2005	13	50	63
2006	17	49	66
2007	17	45	62
2008	19	39	58
2009	11	35	46
2010	21	41	62
2011	24	61	85
2012	22	45	67
2013	21	55	76
2014	16	61	77
2015	14	44	58
2016	17	39	56
2017	16	49	65
01.01.2018-31.08.2018	24	47	71

Enstitümüze bağlı 14 İle ait mihrak sonuçları